

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak správně udělit plnou moc pro valnou hromadu?

Ať už jste společníkem s.r.o. nebo akcionářem, alespoň jedenkrát ročně vás čeká cesta na valnou hromadu společnosti. Dříve či později se přitom může stát, že se valné hromady nebudete moci účastnit nebo vás jiný důvod přinutí využít možnosti nechat se na jejím jednání zastoupit.

I když se v náležitostech plné moci podpůrně uplatní ustanovení občanského zákoníku, není Nejvyšším soudem (stěžejní rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 29 Odo 215/2002) považována za plnou moc k uskutečnění právního úkonu za zmocnitele ve smyslu ustanovení § 31 odst. 1 ObZ, nýbrž za speciální plnou moc, opravňující zmocněnce k zastupování na valné hromadě konkrétní společnosti. Jde o plnou moc hmotněprávní, umožňující zmocněnci výkon všech práv, která danému akcionáři (společníkovi) na valné hromadě náleží. Pro zastupování je tedy nedostatečná obecná (generální) plná moc udělená obecně ke všem právním úkonům apod.

Dnes již sám obchodní zákoník vyžaduje, aby plná moc měla písemnou formu (§ 126 a 184 odst. 1 ObchZ): předtím se požadavek písemnosti dovozoval z občanského zákoníku. V praxi za často vyvstává otázka nutnosti úředního ověření podpisu plné moci. Jelikož ze žádných z příslušných právních norem nelze takovou povinnost vyčíst (tak kupř. rozsudek NS ČR sp. zn. 1 Odon 74/96), otevírá se zde (stejně jako včlenění povinnosti předat při prezenci originál nebo úředně ověřenou kopii plné moci společnosti) vhodný prostor pro úpravu společenskou smlouvou či stanovami (zejména u početné akcionářské základny – srov. SPT Telecom, a.s. v rámci rozsudku NS ČR sp. zn. 1 Odon 95/97). Pokud taková podmínka platí pro všechny akcionáře a není za ní patrné zneužití práva majoritním akcionářem či společníkem, nelze podle našeho názoru na vyžadování úředně ověřeného podpisu hledět jako na diskriminační překážku – předně je odsouhlasena příslušnou většinou nebo dohodnuta ve společenské smlouvě a zejména chrání společnost před rizikem falšování podpisů. V zemích, kde je již běžnější zaručený elektronický podpis, se vede diskuse, inklinující k uznání udělení plné moci e-mailem se zaručeným elektronickým podpisem.^{/1/} Tento správný trend podporuje navíc i nová směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11.7.2007 o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi, která předpokládá, že do 3.8.2009 členské státy EU zajistí, aby každá taková společnost nabídla alespoň jeden účinný způsob oznámení udělení plné moci elektronickými prostředky.

Při formulaci plné moci je třeba dát si pozor na případný rigorózní výklad zákona, který v případě zmocnění toliko „k účasti na valné hromadě“ může znamenat, že jste svého emisara však již nezmocnili k hlasování. Stanovy někdy uvádějí, nakolik podrobnou plnou moc zmocněnec potřebuje: zda postačí nespecifikovaná plná moc k valné hromadě nebo, jak je občas – oproti správnému názoru J. Dědiče ^{/2/} – vyžadováno, nutno v ní specifikovat, jak má zplnomocněnec hlasovat. Z čistě právního hlediska zplnomocniteli zřejmě nic nebrání v tom, aby plnou moc omezil pouze na hlasování k určitým bodům programu. Avšak z hlediska reálnosti se lze ztotožnit s J. Bártou, že „z povahy věci ... se musí jednat o zmocnění vztahující se na celou valnou hromadu, jestliže účast na valné hromadě se zjišťuje před jejím zahájením a určuje se tak její usnášeníschopnost, nejde o zmocnění k jednotlivému právnímu úkonu, ale ke všem právním úkonům, k nimž na valné hromadě může dojít.“ ^{/3/} Případné

překročení či nedodržení pokynů plné moci (pro společnosti s více podílníky může být svízelná už i soustavná kontrola plnění závazků zmocněnce, protože pokud byl nedostatek – omezení plné moci – znám, kupř. od provedení prezentace, nelze se domáhat kupř. náhrady škody apod.) by asi nezbylo než řešit v rámci příslušných ustanovení občanského zákoníku (§ 33). Představa, že se s určitým časovým zpožděním takto zjistí, že usnesení vlastně přijato nebylo, je krajně nepříjemná a způsobuje nezáviděníhodné situace.

Mějte na paměti, že při zastupování společníka nebo akcionáře na valné hromadě nepřichází v úvahu, aby za něho jednalo a hlasovalo více zástupců (tj. analogie k zákonnému požadavku jednání jediné osoby při spoluvlastnictví akcie). Podobně jako v občanském soudním řízení i zde nad statuovaným způsobem jednání právnické osoby (kupř. dva členové představenstva společně) převáží požadavek zvláštního písemného určení jediného zástupce. Na druhou stranu je myslitelné, aby plnou mocí bylo zmocněno alternativně více subjektů s tím, že valné hromady se zúčastní ten, který se na ni skutečně dostaví a plnou moc přijme. Stejně tak Nejvyšší soud (usnesení sp. zn. 29 Odo 701/2004) nepřipouští, aby na valné hromadě (pokud s tím tato nevysloví souhlas) byl přítomen současně jak akcionář (společník), tak i jeho zástupce. Účelem institutu zastoupení je totiž zajistit společníkovi, akcionáři nebo členu družstva, který se valné hromady (členské schůze) nemůže zúčastnit možnost, podílet se na jejím rozhodování prostřednictvím zástupce. Co do participace „jiných osob“ (kupř. poradci nejrůznějšího odborného zaměření) vyznívá judikovaný názor konformně s postřehy J. Bárty, jenž umožnění jejich účasti ponechává na rozhodnutí společnosti:

„Představenstvo by nemělo namítat proti přítomnosti jiných osob, jako poradců akcionáře, pokud tomu nebrání vážné důvody – např. možnost zajištění průběhu valné hromady s ohledem na počet osob nebo legitimní zájem jiných akcionářů.“/4/ Dosud definitivně nevyřešenou zůstává otázka, zda je akcionář oprávněn pro každou svou akcii zmocnit jiného zmocněnce. Jednoznačný zákaz takového postupu v obchodním zákoníku sice nenajdete (vždyť je přípustná zcizitelnost akcií po kusech, nikoli „v balíku“, nebo je stanoveno, že hlasovací právo je spojeno s akcií atp.), ale je přinejmenším na místě přiklonit se ke korekcím pomocí zásad obchodního zákoníku, zejména zákazu šikanózního výkonu práva. Právě určitá povinnost loajality akcionáře vůči společnosti ("Treuepflicht") je právně známa například v Německu; jistě se vysláním 50 zástupců na valnou hromadu neprojevuje a může mít mj. negativní důsledky při posuzování neplatnosti usnesení, kterého by se takový zmocnitel následně domáhal. V zájmu přehlednosti bychom zde preferovali uzákonění nějakého jednoznačného pravidla, kupř. v souladu s pojetím prof. K. Eliáše /5/ jeden akcionář - jeden zmocněnec, i když kupř. finální znění výše uvedené směrnice 2007/36/ES dovoluje, aby tam, kde akcionář má kótované akcie na více než jednom majetkovém účtu, směl udělit plné moci různým osobám.

Pro úplnost zmiňme i ustanovení § 184 odst. 1 ObchZ, které nedovoluje vyslat za sebe na valnou hromadu člena představenstva nebo dozorčí rady, resp. jednatele dané společnosti. Obsahovaly-li kupř. stanovy společnosti odporující znění, staly se s účinností novelizujícího zákona č. [142/1996 Sb.](#) v této části neplatnými a je na místě uvést je do souladu se zákonem. Dle usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1314/2000 může za akcionáře-akciovou společnost jednat člen jejího představenstva na základě pověření představenstva (následná změna ve složení orgánu nemá vliv na udělené pověření), byť je zároveň předsedou dozorčí rady společnosti, konající valnou hromadu. Právnické osoby-akcionáři by bez řádné speciální plné moci také neměly na valnou hromadu vysílat ani prokuristu, protože výkon akcionářských práv již bezpochyby přesahuje zákonné pojetí jeho funkce. Pro praxi je dobré odkázat i na rozsudek NS ČR sp. zn. 1 Odon 95/97 (jeho pozdější zrušení nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 220/98 pro „důkazní mezeru“ se zde zmiňovaných právních závěrů nedotýká): plná moc nedostatky netrpí, pokud ji nejprve členové statutárního orgánu zmocnitele úředně ověřeně podepsali a teprve následně byl text plné moci konkretizován jak co do označení zmocněnce, tak co do vymezení rozsahu zmocnění. Až do okamžiku, kdy z vůle zmocnitele opustí sféru jeho dispozice, je zcela na něm, jakým způsobem bude postupovat.

Při zmocňování, obzvláště má-li jeden zástupce reprezentovat více společníků nebo akcionářů, dbejte na obecné zákonné pravidlo, že zastupovat nemůže ten, jehož zájmy jsou v rozporu s vašimi zájmy (zmiňovaná směrnice zmocněnce povazuje oznámit konkrétní skutečnosti, které by mohly mít pro akcionáře význam při posuzování, zda zmocněnec nemůže prosazovat jiné zájmy než zájmy tohoto akcionáře). Pokud se nechá akcionář zastupovat na valné hromadě jinou osobou, nemůže být na takovou plnou moc nahlíženo tak, že by opravňovala rovněž k podání návrhu na prohlášení usnesení valné hromady za neplatné. Toto právo z plné moci automaticky nevyplývá, není jejím smyslem a mělo by se proto uskutečnit novým úkonem. Na druhou stranu je možno akceptovat, aby již v plné moci pro valnou hromadu bylo nezpochybnitelně a explicitně uvedeno také zmocnění pro případné podání takového soudního návrhu.

Vzhledem k faktu, že se od 1. července 2005 pojetí obchodního rejstříku transformovalo z funkce autoritativní až oficiálně kontrolní k roli spíše evidenční a stoupl význam přítomnosti notářů na valné hromadě (notářský zápis dle 80a NotŘ), lze zajisté doporučit, abyste se před konáním valné hromady u participujícího notáře ujistili, jaké nároky na předkládané plné moci bude on osobně mít.

Možné znění plné moci:

Zmocnitel tímto jako výlučný majitel listinných akcií na majitele (emise č.) č. společnosti ..., a.s. se sídlem, IČ (dále jen Společnost) o nominální hodnotě jedné akcie ..,- Kč (slovy: ... korun českých) [*pro s.r.o.: jako společník, mající obchodní podíl na Společnosti ve výši ...*], zmocňuje pana/paní, nar. dne, bytem, k tomu, aby ho v plném rozsahu a na základě § 184 odst. 1 obchodního zákoníku [*pro s.r.o.: § 126*] zastupoval ve výkonu všech akcionářských práv spojených se všemi akciemi [*pro s.r.o.: ve výkonu práv a povinností společníka*], a to na řádné valné hromadě Společnosti, která se bude konat dne ... v ... hod na adrese ..., popř. rovněž k jednání v dalších záležitostech, o nichž se bude na uvedené řádné valné hromadě rozhodovat. Za výše uvedeným účelem je zmocněnec zejména oprávněn účastnit se výše uvedené řádné valné hromady, požadovat a dostat na ní vysvětlení záležitostí týkajících se Společnosti, uplatňovat návrhy a protinavrhy, přijímat veškeré písemnosti ve věci, činit prohlášení, vykonávat hlasovací právo (včetně odsouhlasení záležitostí neuvedených v pozvánce - oznámení valné hromady) a dále předkládat, hodnotit a podepisovat všechny listiny k tomu potřebné. Zmocněnec je oprávněn vyžádat si od společnosti podklady a jiné dokumenty (kupř. návrh změn stanov) nebo do nich nahlédnout a seznámit se s nimi. [*pro s.r.o.: Zmocněnec je za společníka oprávněn vzdát se práva jak na včasné svolání valné hromady tak na svolání způsobem, stanoveným zákonem nebo společenskou smlouvou.*] Zmocněnec podpisem této plné moci zároveň potvrzuje, že od zmocnitele řádně převzal výše uvedené akcie zmocnitele.

Nebude-li výše uvedená valná hromada schopna se usnášet a svolá-li představenstvo náhradní valnou hromadu, vztahuje se tato plná moc v nezměněném rozsahu i na tuto náhradní valnou hromadu.

JUDr. Michal Závodský
[AK Helbichová&Spitzová](#), Brno

/1/ Weber, K.: Internet und Hauptversammlung – ist das AktG reif für die technische Zukunft? Ecolex, 2004, č. 5, s. 380.

/2/ Dědič, J.: Práva a povinnosti akcionáře. Obchodní právo, 1996, č. 1, s. 4 a 6.

/3/ Bárta, J.: Účast a zastupování na valné hromadě akciové společnosti. Právní rozhledy, 1995, č. 8, s. 307.

/4/ Bárta, J.: Účast a zastupování na valné hromadě akciové společnosti. Právní rozhledy, 1995, č. 8,

s. 306 - 307.

/5/ Eliáš, K.: Mala herba cito crescit. Bulletin advokacie, 2000, č. 5, s. 16 - 17.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy](#)
- [Problematické aspekty změn v úpravě odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 29.: Jednání za s.r.o. - jednatele](#)